

УДК 141.201

О. Чепис, В. Грузін ст. викладач

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

ВИКОРИСТАННЯ АВТОПІЛОТІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

A. Chepys, V. Gruzin art. teacher

AUTOPILOT USING: PROBLEMS AND PROSPECTS

«Замість монотонної картини всесвітньої історії я бачу феномен безлічі могутніх культур з первісною силою, що проходить із надр їхньої держави... і в кожній своя ідея, власні пристрасті, власне життя, бажання й відчуття і, нарешті, власна смерть» - писав німецький філософ ХХ ст. Освальд Шпенглер. У наведеній тезі акцентуються слова: культура, сила, пристрасті, життя, смерть. Проходячи крізь століття, ці слова не втратили ні крихти первісного змісту. Але дещо змінилось, а можливо і не дещо, а наше розуміння. От наприклад: що ми розуміємо під словом культура? Можна сказати, що це суспільство з характерними рисами, які відрізняють його серед інших. Розуміння цього слова яким було, таким і залишилось, хоча набуло нових значень. Що ж в наш час є силою? Зазвичай, її можна ототожнити з міццю, могутністю. Тоді що для нас ця міць чи могутність? Це щось незворушне. Щось, що дає гарантію того, що та чи інша проблема нас не потурбує... І от тепер: що може гарантувати спокій? На даному етапі розвитку сміливо можна стверджувати, що це технології. І, якщо слідкувати за новинами розвитку техніки, то ми вже живемо в тому майбутньому, яким уявляли його в 90-х роках минулого століття.

Дійсно, сьогодні людина може досягнути того, що ще недавно здавалось нереальним. Однією із таких речей є машина, яка зможе доставити Вас з одного в інше місце без Вашого втручання. Уявляючи собі ці речі, розуміємо, що вже незабаром ця технологія стане поширеною і світ стане ще зручнішим для людини. Ми перестанемо хвилюватись за вміння керувати. Автопілот слугує системою допомоги водієві, хоч може пересуватись самостійно. Щоправда, зараз автомобілі, оснащені автопілотами, перебувають в доопрацюванні. Але, на відмінну від людей, роботи не можуть приймати рішення в останній момент. Вони не здатні визначити, яка ціна життя людини на дорозі. Водій-людина може навмисне спрямувати в стовп свою машину заради збереження життя дитини, яка перебігає дорогу. Але що в такій ситуації має зробити автопілот? На думку німецького виробника, насамперед, автопілот має дбати про життя власників. Адже, якщо машина вб'є власника, то тоді її ніхто не захоче купити. Водій, оплачуючи авто, платить за безпеку свою і за безпеку своєї родини. Щоб показати, наскільки це болюче питання, вчені з Массачусетського технічного інституту (США) розробили web-сайт, в якому користувачеві пропонується зробити вибір в 13 сценаріях з неминучим летальним результатом. А коли вчені з Тулузької школи економіки (Франція) запропонували добровольцям оцінити різні ситуації з участю автопілотів, то більшість учасників опитування обрали ситуацію, в якій число жертв було б найменше. Пішоходи можуть переходити дорогу на заборонений сигнал чи не в дозволеному місці, а серед потенційних жертв можуть бути як і законслухняні громадяни, так і злочинці. Більше того, це можуть бути тварини. Тоді постає і таке питання: чи варте життя собаки того, щоб потрапити в аварію і, можливо, загинути? Тож, виходячи з вище сказаного, яким би не було чудовим відкриття, з безліччю переваг є і недоліки, над якими потрібно неабияк помислити.

Література

Боднер В. А., Теория автоматического управления полётом, М., 1964.